

Projekt

DIGITALIZACE PEČOVATELSKÝCH SLUŽEB V ÚSTECKÉM KRAJI

KA 4: Studie východisek změny pečovatelských služeb

Situační zprávy za SO ORP Roudnice nad Labem

Registrační číslo projektu: CZ.10.02.01/00/23_017/0000190

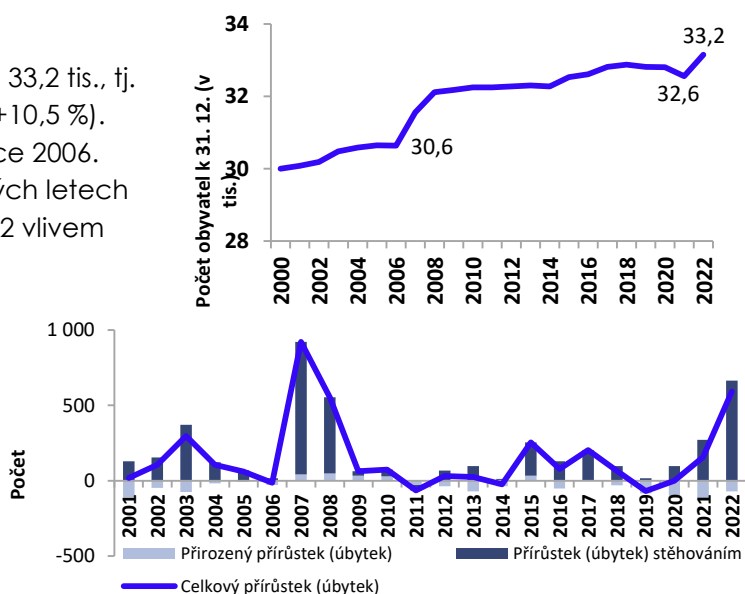
SO ORP Roudnice nad Labem

Sídelní a regionální systém

- Území patří mezi nížinaté a pánevní oblasti (Dolnooharská tabule podél toku Ohře a Labe) s ojedinělými kopci vulkanického původu (mj. Říp)
- Sídelním systémem a dojížďkovými vztahy se jedná o oblast orientovanou výrazně směrem k Praze a Středočeskému kraji (více než ke kraji Ústeckému)
- Z hlediska vyjíždky za prací velmi málo uzavřené území, vysoký objem vyjíždějících do zaměstnání mimo SO ORP (Praha, Ústí nad Labem, Středočeský kraj – celkem 42 % ekonomicky aktivních obyvatel), což ovlivňuje i absence větších měst a malá velikost Roudnice nad Labem jako právního centra ORP
- Území náleží v rovinaté Dolnooharské a Středolabské tabuli
- Malá průměrná rozloha i populační velikost obcí i jejich částí, daná jednak spíše venkovským charakterem území, jednak malou velikostí správního centra Roudnice nad Labem
- Nižší hustota zalidnění v převážně rurálním území
- Vynikající dopravní vazby na Ústí nad Labem i Prahu (dálnice D8, hlavní železniční koridor), budoucí lokalizace terminálu vysokorychlostní trati Praha – Drážďany

Vývoj počtu obyvatel¹

- Počet obyvatel k 31. 12. 2022 činil 33,2 tis., tj. o 3,2 tis. osob více oproti r. 2000 (+10,5 %).
- Výraznější propad populace v roce 2006.
- Pokles počtu obyvatel v covidových letech 2020–2021 a nárůst (1,8 %) v r. 2022 vlivem přílivu přistěhovalých z Ukrajiny.
- Významné přírůstky stěhování v letech 2007, 2008 a 2022.
- Bilance přirozené změny záporná pátým rokem v řadě, naopak bilance migračního pohybu trvale kladná od r. 2012.

¹ Údaje sledovány za období 2000 až 2022.

Věková a vzdělanostní struktura populace

- Průměrný věk v r. 2022 narostl o 3,1 let (nejmenší nárůst mezi správními obvody) na hodnotu 42,5 let v r. 2022, tj. odpovídá úrovni kraje.
- Index stárí v r. 2022 dosáhl hodnoty 123,6 - nárůst o 27,9 % ve sledovaném období byl nejmenší v porovnání s ostatním obvody v kraji. Index na úrovni kraje se zvýšil o 79 % a dosáhl hodnoty 128,5.
- Zvýšení počtu i podílu dětské populace. V porovnání s ostatními obvody kraje žil nejvyšší podíl obyvatel v dětském věku v ORP Roudnici n. L. (17 %), kterému - společně s SO ORP Lovosice - také tento počet i podíl nejvýrazněji narostl ve sledovaném období (+20,9 %, 9,4 %).
- V tomto správním obvodu se počet seniorů zvýšil o 54,7 % ve sledovaném období, podíl dosáhl 21 %. Více než 21 % seniorů z celkového počtu obyvatel příslušného území se nacházelo na území SO ORP v Litvínově, Lovosicích a Roudnici n. L.
- V některých správních obvodech nebyl nárůst počtu nejstarších seniorů (80+ let) tak dramatický, jedním z nich je právě SO ORP Roudnice n. L. (3,1 %) společně s SO ORP Podbořany (+9,3 %). Obdobně i podíl těchto seniorů narostl tomuto správnímu obvodu nejméně ze všech správních obvodů kraje.

Tabulka 1 Ukazatele věkového složení obyvatel – SO ORP Roudnice n. Labem, v letech 2000 a 2022

	2000	2022	Index změny (v %)
0–14 let (abs.)	4 651	5 624	120,9
0–14 let (rel.)	15,5	17,0 %	109,4
65 a více let (abs.)	4 493	6 949	154,7
65 a více let (rel.)	15,0	21,0 %	139,9
80 a více let (abs.)	1 265	1 304	103,1
80 a více let (rel.)	3,9	4,0 %	101,3
Index stárí	96,6	123,6	127,9
Průměrný věk	39,4 let	42,5 let	3,1 let

Pozn. Index změny = 2022/2000*100.

Zdroj: VBD ČSÚ 2024

- V rámci ÚK výrazně nadprůměrná vzdělanostní skladba obyvatel (13 % obyvatel starších 15 let s VŠ vzděláním, 67 % obyvatel se středním nebo vyšším odborným vzděláním), v celostátním kontextu ale stále pod průměrem

Sociální kapitál

- Jednoznačně nejvyšší volební účast mezi všemi správními obvody ÚK, SO ORP Roudnice nad Labem patří i celostátně k nadprůměru a jeho sociální kapitál odpovídá spíše přílehlému Středočeskému kraji
- Průměrná vzdělávací neúspěšnost v celostátním kontextu, avšak nejnižší v ÚK
- Rovněž v rámci ÚK nejnižší podíl obyvatel v exekuci (6,9 %) nebo oddlužení (1,1 %; obě hodnoty odpovídají zhruba průměru za celé Česko)

Osoby s příspěvků²

• Příspěvek na péči:

- Mírný nárůst příjemců příspěvku na péči (+6,7 %). Mezi lety 2017 a 2022 nedošlo k výraznějším změnám z hlediska zastoupení seniorů v jednotlivých stupních PnP. Senioři ve všech stupních představují cca dvě třetiny příjemců.
- Pokles příjemců PnP umístěných v pobytových zařízeních sociálních služeb (-7,3 %) – nejvýraznější pokles mezi správními obvody.
- Mírný nárůst počtu příjemců využívajících terénních a ambulantních služeb (+3 %).
- Počty příjemců PnP, o které pečuje jiná fyzická osoba (osoba blízká) a zároveň využívají registrovanou sociální službu, lehce poklesly o 0,9 %.
- Ve správním obvodu došlo k mírnému zvýšení (+7,9 %) počtu příjemců PnP, o které pečuje jiná fyzická osoba (osoba blízká).

• Příspěvek na mobilitu:

- Příspěvek pobíralo v r. 2022 o 15,3 % více osob než v r. 2017. Věková struktura příjemců se neliší od struktury kraje.

• Průkaz osoby se zdravotním postižením:

- Počet držitelů všech typů průkazu OZP narostl ve všech správních obvodech Ústeckého kraje (vyjma Varnsdorfu), v SO ORP Roudnice nad Labem o 45,1 %. Nejvíce narostl počet držitelů TP (+90,3 %), dále počet držitelů ZTP (+54,4 %) a nakonec počet držitelů ZTP/P (+13,3 %).

• Invalidní důchody:

- Data k invalidním důchodům (ID) jsou za okresy, SO ORP Roudnice nad Labem spadá do okresu Litoměřice.
- Všechny okresy Ústeckého kraje zaznamenaly pokles počtu příjemců ID, výjimku představují okresy Louny a Teplice, ve kterých došlo k mírnému nárůstu příjemců. V případě okresu Litoměřice byl evidován pokles, a ten byl dokonce největší mezi okresy (-9,7 %).
- Necelá osmina všech příjemců v kraji žila v okrese Litoměřice.

Tabulka 2 Příjemci příspěvků – SO ORP Roudnice nad Labem, v letech 2017 a 2022

	2017	2022	Index změny (v %)
Příspěvek na péči (počet)	958	1022	106,7
- pobytová zařízení	193	179	92,7
- terénní a ambulantní sociální služby	67	69	103,0
- fyzická osoba + využívající registrovanou sociální službu	53	52	98,1
- pečující fyzická osoba	750	809	107,9
Příspěvek na mobilitu (počet)	695	801	115,3
Průkaz osoby se zdravotním postižením (OZP)	882	1280	145,1
- TP	82	156	190,3
- ZTP	529	817	154,4
- ZTP/P	271	307	113,3
Invalidní důchody*	5737	5179	90,3

Pozn. Index změny = 2022/2017*100. *invalidní důchody jsou za okres Litoměřice

Zdroj: MPSV 2024, vlastní výpočty

² Údaje sledovány za období 2017 až 2022.

Osoby s demencí³

- **Alzheimerova nemoc:**

- Pokles počtu pacientů s Alzheimerovou nemocí (AN) ve věku 50–64 let nastal ve všech okresech Ústeckého kraje vyjma okresu Louny). Okres Litoměřice evidoval pokles o 36,2 %.
- Ve všech okresech kraje byl pozorován nárůst počtu pacientů s touto nemocí v seniorské věkové skupině (65 a více let). V okrese Litoměřice se jednalo o 5,8% zvýšení.

- **Nedošetřená demence:**

- Okres Litoměřice evidoval nárůst počtu pacientů s nedošetřenou demencí ve věku 65 a více let (28,6 %) – nárůst vykázaly všechny okresy kraje, a naopak zaznamenal snížení těchto pacientů ve věku 50–64 let (-18,5 %).

- **Alkoholem způsobená/vyvolaná demence:**

- Ve čtyřech okresech se počet pacientů ve věkové skupině 50–64 let snížil, v okrese Litoměřice o 50 %. V seniorské skupině pacientů došlo k výraznému poklesu pacientů v okrese Litoměřice (-33,3 %).

Tabulka 3 Počet pacientů, okres Litoměřice, v letech 2017 a 2022

	2017	2022	Index změny (v %)
Počet pacientů s Alzheimerovou nemocí ve věku 50–64 let	47	30	63,8
Počet pacientů s Alzheimerovou nemocí ve věku 65 + let	742	785	105,8
Počet pacientů s nedošetřenou demencí ve věku 50–64 let	27	22	81,5
Počet pacientů s nedošetřenou demencí ve věku 65 + let	350	450	128,6
Počet pacientů s alkoholem způsobenou/vyvolanou demencí ve věku 50–64 let	4	2	50,0
Počet pacientů s alkoholem způsobenou/vyvolanou demencí ve věku 65 + let	3	5	66,7

Pozn. Index změny = 2022/2017*100.

Zdroj: NRHZS 2024, vlastní výpočty

Bydlení

- Jednoznačně nejintenzivnější bytová výstavba (počet nových domů a bytů v přepočtu na obyvatele i rozlohu) mezi všemi správními obvody v ÚK, což indikuje značnou rezidenční atraktivitu; na Roudnicko zasahuje suburbanizační pás pražské metropolitní oblasti
- Jen 32 % bytů se nachází v bytových domech, což je v kontextu ÚK (v průměru 64 %) nejnižší hodnota a i v rámci celého státu jde o nízké číslo, související s převahou menších, venkovských sídel a malých měst a s nízkým objemem socialistické industrializace a urbanizace území
- V porovnání s krajským průměrem velmi dobrá vybavenost obcí běžnou technickou infrastrukturou (vodovod, kanalizace, plynofikace)

³ Údaje sledovány za období 2017 až 2022.

Ekonomika a trh práce

- Podprůměrný podíl obyvatel zaměstnaných v průmyslu (25 % v roce 2021), nadprůměrný ve službách (43 %), ale i v zemědělství, lesnictví a rybolovu (4 %); odvětvová skladba regionální ekonomiky odpovídá spíše Středočeskému kraji a je ovlivněna také nepřítomností velkých měst a dobrými podmínkami pro zemědělství
- Průměrný podíl specialistů a pracovníků s vysokou kvalifikací ve struktuře pracovních sil, naopak podprůměrný podíl řemeslníků a dělníků
- Regionální ekonomika stojí na malých podnicích a živnostech, jejichž zastoupení je výrazně nadprůměrné a nejvyšší v celém ÚK; zastoupení velkých i středních firem je naopak nízké
- Dlouhodobě nejnižší míra nezaměstnanosti mezi všemi správními obvody v ÚK, odpovídající zhruba celostátnímu průměru

Krajina a životní prostředí

- Zemědělský charakter krajiny s velmi vysokým podílem zemědělské půdy (74 %), v rámci toho pak téměř výhradně orné půdy (70 % celkové rozlohy území!), což je dáno příznivými podmínkami pro zemědělství, zejména rostlinnou výrobu (rovinatý reliéf, úrodné půdy)
- Velmi nízký podíl lesních ploch (11 % rozlohy správního obvodu) a travnatých ploch (2 %)
- Velmi nízký index ekologické stability krajiny je důsledkem především velmi vysokého podílu (ekologicky nestabilní) orné půdy

Rozmístění poskytovatelů pečovatelské služby a územní dostupnost

Na území SO ORP Roudnice nad Labem zajišťují pečovatelskou službu 3 poskytovatelé. Služba je zajištěna na celém území SO ORP.

S výjimkou obce Mšené-lázně je pečovatelská služba zajištěna vždy minimálně 2 poskytovateli.

Tabulka 4 Souhrnný přehled za SO OPR Roudnice nad Labem

Název poskytovatele, sídlo	Individuální okamžitá kapacita ^[1]	Úvazky pracovníků v přímé péči ^[2]	Území ORP pokryté PS	Časoprostorové poskytování služby
Nemocnice Roudnice n. Labem s.r.o., Roudnice n. Labem	Kapacita: 4	Úvazky: 6,35	Celé ORP bez obcí Mšené-lázně, Žabovřesky n. Ohří, Budyně, Martiněves, Doksany, Vrbice, Horní Beřkovice	Ve všech obcích ve stejném rozsahu Pondělí až neděle od 7-21 hodin dle dohody i v jiných časech
OPORA, Roudnice nad Labem	Kapacita: 12	Úvazky: 13,7	Celé ORP Roudnice nad Labem (20 km od Roudnice)	Ve všech obcích ve stejném rozsahu 24 hod denně, ale s plnou kapacitou od 7 do 15 hod ve všední dny
Charita Roudnice nad Labem, Roudnice nad Labem	Kapacita: 2	Úvazky: 3,6	Celé ORP bez Mšené-lázně (15 km od Roudnice)	Pondělí až Pátek: 7:00 - 15:00 - Časová dostupnost pro maximální okamžitou kapacitu 2., 15:00 - 21:00 - Časová dostupnost pro maximální okamžitou kapacitu 1. Sobota, neděle: 7:00 - 21:00 - Časová dostupnost pro maximální okamžitou kapacitu 1.

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb, MPSV (data platná 4/2024), Katalog Ústeckého kraje (data platná k 6/2024), webové zdroje jednotlivých poskytovatelů, AKČNÍ PLÁN rozvoje sociálních služeb v Ústeckém kraji na rok 2024, vlastní realizované šetření mezi poskytovateli zařízenými do Základní sítě

^[1] Pozn. Údaj platný k 7/2024, zdroj údaje Základní síť sociálních služeb Ústeckého kraje na období 2022-2024 platná od 01.07.2024, dostupné zde: https://www.kr-ustecky.cz/assets/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1788371

^[2] Pozn. Údaj platný k 7/2024, zdroj údaje Základní síť sociálních služeb Ústeckého kraje na období 2022-2024 platná od 01.07.2024, dostupné zde: https://www.kr-ustecky.cz/assets/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1788371

Okamžitá kapacita pečovatelské služby

SO ORP Roudnice nad Labem vykazuje nadprůměrnou okamžitou kapacitu v porovnání s krajským průměrem (jehož hodnota činí 0,41).

Tabulka 5 Individuální okamžitá kapacita v SO ORP Roudnice n. L. a přepočet na 1000 obyv.

SO ORP	Stávající individuální okamžitá kapacita – ZÁKLADNÍ síť	Stávající individuální okamžitá kapacita – MIMO ZÁKLADNÍ síť	Celková individuální okamžitá kapacita za SO ORP	Počet obyv. k 31. 12. 2022	Přepočet kapacity na 1000 obyvatel	Přepočet kapacity v Základní síti na 1000 ob.
Roudnice nad Labem	18	0	18	33200	0,54	0,54
CELKEM ZA KRAJ	314	23	337	812200	0,41	0,39

Zdroj: Základní síť sociálních služeb Ústeckého kraje na období 2022-2024, verze platná k 1. 7. 2024; Registr poskytovatelů sociálních služeb, MPSV (data platná 4/2024); Katalog Ústeckého kraje (data platná k 6/2024); webové stránky poskytovatelů PS; vlastní výpočet

Výše úvazků pečovatelské služby v přímé péči

SO ORP Roudnice nad Labem vykazuje ve výši úvazků pracovníků v přímé péči na 1000 obyvatel hodnoty významně nad krajským průměrem (jehož hodnota pro všechny registrované služby činí 0,56).

Tabulka 6 Výše úvazků pracovníků v přímé péči v SO ORP Roudnice n. L. (včetně přepočtu na 1000 obyv.)

SO ORP	Úvazky pracovníků v přímé péči – ZÁKLADNÍ síť	Úvazky pracovníků v přímé péči – MIMO ZÁKLADNÍ síť	Úvazky pracovníků v přímé péči – CELKEM KRAJ	Přepočet úvazků v ZÁKLADNÍ síti na 1000 ob. SO	Přepočet úvazků na 1000 ob. SO	Počet obyv. 31.12.2022
Roudnice nad Labem	23,65	0	23,65	0,71	0,71	33200
CELKEM KRAJ	434,77	19,39	454,16	0,54	0,56	812200

Zdroj: Základní síť sociálních služeb Ústeckého kraje na období 2022-2024, verze platná k 1. 7. 2024; Registr poskytovatelů sociálních služeb, MPSV (data platná 4/2024); Katalog Ústeckého kraje (data platná k 6/2024); webové stránky poskytovatelů PS; vlastní výpočet